

mi ijk.kkula l ǎ; k fu/Mǎ.ke~

MKN iferk 'kpyk*

fd; Urks foif"prks fuf"plofr ; n- rFk egki jk.kkula l ǎ; k v'Vkn" k fu; r% l flr rFks ijk.kkula l ǎ; k fuf"prk ukLrA ; rǎg v'Vkn"kt; mi ijk.kk; sfi vfrfjDrkfu ijk.kkfu l eq yH; UrA vr mi ijk.kkula l ǎ; k vflr vl ǎ; k rkl fdUrqer=klr l q Mxre-; rksfg egki jk.kukfeo mi ijk.kkukefi l ǎ; k fu; rk , o l flr] v'Vkn" k] vrks'Vkn" k] egki jk.kon'Vkn"kkfu mi ijk.kkfu vfi fuHkY; Urs ijk.kskA , oǎp ; Fk v'Vkn"kkfu egki jk.kfu fo | UrsrFk'k'Vkn" k & l ǎ; kdkfu mi ijk.kk; ifr fufokneA rFkpkäacäobrZegki jk.k&

v'Vkn"ki jk.kukepösa fonq'kA , oǎpki ijk.kuke"Vkn" k izlfr'kAA'

LdUnij.k.ksfi mi ijk.kkula x.kuki d Mx rku v'Vkn"kl ǎ; kdk; o i kǎku l flr &

ijk'kja Hkeora dkǎpk'Vkn"ka dakra²

ifregki jk.ke dteij ijk.kainHra fo | rA vr, o egki jk.konq & ijk.kk; fi v'Vkn" k l flrA ; Fk egki jk.kfu glnitkrst'bul; kLr iedk vk/kj% rFks ijk.kk; fi ikphukkrh; &xls ofpuruL; fodk'ls l ok dlfj' ; k vull; l k/kj.kj; k Hkjr; l d'r%ipkj} , srgkl d rRoL; izdk'ks/kfe d 0; olFk; k% i l kj} o. kjeo; OLFK; k% l q {k. l sp egklr mi dkj dlf. kfo | UrsvrLr; fi egki jk.kon- ikphukfu i tekf.kdkfu J) s kLinrfu pkrkerfu l flrA eRL; ijk.kkud kjeij ijk.kkfu egki jk.kkula l flr mi Hknk% u rku l flr Lorl=xBFk: ikf. kA

ijUrqvucsxosdkk fo } ka ksegki jk.konq ijk.kk; fi Lor=xBFk: i kf. k ell; rA vr, o /ke'kkL=fucl/kdkj% Lor=xBFku-eRok LoLofucl/xxBFksq egrk l ekjnsk rskka opukfu l e) rku l flrA mi ijk.kkula o. kzi) rks perdkjk; egku- iz, kl ks fofgrks fo | r} ; sHkl ks Hkofr ; fnekfu ukfr ikphukfu l flrA vfi p egki jk.kkq vuqk vfi cgols fo'k; k mi ijk.kkq egR; k jkpd"ky; k mfyf[kr% l flr] jakeuqkyusu rn/; ; us; knxflr l ekjnsu rknx ijk.kkukeA fdǎp ; Fk ijk.k"KnJo.kl edkye egki jk.kkuke l gl s Lej.keq tk; r} u rFks ijk.kkula Lefrtkz rA rFkfi rku egki jk.kkolleku; kfu x.; kfu p LUR; o] ; rksfg mi ijk.kkukefi mnas; arnokflr ; Uegki jk.kkufelr y{; Hkre-HkDR; k&ori ekl knukndefra

mi ijk.k ukefu ; Fk&¼¼/kfni jk.ke-¼¼ujfl gij.k.ke-¼¼dlUnij.k.ke-¼¼"ko/kek ijk.ke-¼¼nqk% ijk.ke-¼¼ukjnh; ijk.ke-¼¼dfiyij.k.ke-¼¼ökeu ijk.ke-¼¼kskul ijk.ke-¼¼O/cä . M ijk.ke-¼¼1/ö# . k ijk.ke-¼¼2/dkfydkij.k.ke-¼¼3/ekgsoj ijk.ke-¼¼4/ä kEci jk.ke-¼¼5/ä kš ijk.ke-¼¼6/ä kj"kj ijk.ke-¼¼7/ekjhij.k.ke-¼¼8/HkklDjij.k.keA

okpLiR; s f}rh; Hkxsveyekl rRoknArdeij.k.kr½mi ijk.kukelku&

vk| a l urdejkäa ukjfl gerAA³ r'rh; a ok; oh; a epkjskk uqHk'kreAA prk'k'ko/kek; a l k{k=Unh' Hk'kreA nqk l kæk'p; ä ukjnh; er% i jeAA uflndsöj; äea p rFkkl ul šjreA cä.k.Ma ok#. kǎpö dkydkgö; eo pAA ekgsöja rFk l kca l ša l ok'kǎ ǎp; eA ijk'kjäa ekjhp rFk HkLdjkg; eAA

, oafdfǎpPnknUrjsk ukelrjsk p noHkxors¼@1@16¼dlUnij.k.kl; jok[kuMs¼@48&52¼ eRL; ijk.k. s ¼3@60&62¼ x#. ki jk.k. s p ¼14@17&20¼ mi ijk.kkula Li 'VeYy[ks fo | rA

; Fk ok; ij.k.k&f"koij.k.k&JhenHkxor&nöh Hkxor'kfj äkuka egki jk.kkula ukefo'k; sl eskkai jk.kkukerD; eq yH; rA rRrRij.k.kskw ijk.k.kkukaukefu fHk'kfu&fHk'kfu l Eokl; UrA döyafg }kn"ukelkn ijk.k ujl gij.k.k] nqkl ki jk.k] ukjnh; ijk.k] dfiyij.k.k] vkskul ijk.k] o#. ki jk.k] dkyij.k.k] ekgsöjij.k.k] l kEci jk.k] l šij.k.k] ijk'kjki jk.kkula ukefu dæ&LdlUn&x#. k&nöhHkxor ijk.k.kkq l ekufu feyflr] fdUrqf"kvkula . k. kkeij ijk.kkula ukefu rqfoHk'kfu mi yH; Urs vfi p eRL; ijk.k. s prqkz~ ujl gij.k.k] ulnhi jk.k] l kEci jk.k vkfnR; ijk.kkukeö ukelU; ij yH; Urs rFkfg&

mi HknWi d{; kfe ykds ; s l Eifrf"BrkA iküij.k.k. s ; =kää ukjfl glä o. kLueAA rPpk'Vn'kl lgl a ujl gifegk; rA ulnk; k% ; = ekgrE; a dkfrZds u o. ; rAA ulnhi jk.k rVykdšj[k ; krfefr dHR; rA ; = l kca i#LdR; Hfo"; sfi dFKudeAA i k; rs rRi qykds l kceslefuorAA , oelrnR; l k k p r=ö ifjxh; rAA

mi ijk.kknhuka drRoe- &

, rskkaegki jk.kkukadrkzd'. k}S k; u0; kl , o el; rA ; | fi egki jk.kkuka l oðkajpuðfleu-dky , o ulkhor-rFkfi dky&dkys0; kl bR; q kf/k/kfj fhk__'kfhk% ijk.kkfu jfprkfuA , rLekno ijk.kl kfgR; s'Vkoafkr0; kl kukà dYiuk drk orZA mi ijk.kkuka drRofo'k; s dšpn-0; kl eokij.k.kkuka drkj el; Urs dšpPp dFk; flur ; ni ijk.kkuka fuekz ka efuFHk% dreA ijk"ksi jk.kk. ks rq l oðkēq ijk.kkuka drkj ks 0; kl kRl R; orhl qknU; s ep; ks orUrs bfr fyf[krea r= dFFkra ; fPNokuKkfi rk ep; % l R; orh l qkRl Ei wkz ijk.kk. ka Jkoki ijk.kkfu jp; kekl q&

, oekKkfi rLrs f'kou ep; % ijk

Jkōk l R; orhl wk% ijk.kk l dya epk

vU; kU; q ijk.kkfu pd% l kjrjk.k oð²

og) eā jk.kk. ks ni ijk.kkuka izk; ufo'k; sdfkrefLr ; r- dskkfæpnq ijk.kkuka izkkrk 0; kl % dskkf"pPpki ijk.kkuka drkj ks U; s ep; % l flur ; Fkšā drkpkī ijk.kkuka 0; kl ks l; U; s fi dpuA

fokhē egki jk.kk. ks q ; =kī ijk.kkuka ppkz r=kfi "ykdk) ũenej yH; r& vU; kU; q ijk.kkfu efuFHk% dffkrkfu rA

vuski ijk.kkuka izkkrkjseu; , o el; Urs fl eu-fo'k; serkulackq; efi nXxpjh HkofrA fdUrq dskkfæpr~ ikphukueq ijk.kkuka jpf; rk 0; kl bfr i{ksfi u df"pr-fojks flrA Jh oh- ojnkp kj egkn; su Lodh; s** , fgLVh vkQ fn l ddr fyVjpp** ukfEuxks ijk.kk. ijk.kk. kfu 0; kl su fufeZrkfu el; rA epxy ijk.kk. ks fi ijk.kk. kī ijk.kk. k l fgr; ks jpuk 0l kl sūb drsr dF; rA fgluhfo"odks'ks l; p̄ra ; r- ijk.kk. l fgrk; k v'Vkoafkrres drsr dF; rA fgluhfo"odks'ks l; p̄ra; Rki jk.kk. l fgrk; k v'Vkoafkrres l Ei knukol jsegki jk.kkuka l Eiknukulrja ; kfu ijk.kk. of"v'Vkoafkr rFkkU; oKU; q ijk.kk. l Urhfr d'. k}S k; u0; kl ks txkA l kš ijk.kk. kl; ererLekfnfhuksokflr r=kDra ; r- f[kyku; q ijk.kk. p l ũjfhk% dffkrkfuf[kyku; q ijk.kk. kfu ; kfu pKDrkfu l ũjfhk%AA

bRFkeq ijk.kknhuka drRoi Ecl/kfonqka erD; a uki yH; rs rFkfi ijk.kk. kl kfgR; s l oðkēq ijk.kknhukefri kphuRoa ikek.k; a p LohdreOA ; r"p /ke'kkL=h; fucl/xxhFkskqegki jk.kk. k% l g , 'kk mYyq% l knjadris/ke'kkL=eeKSA , rf}'k; sfgluhfo"odks'ks fyf[kra; r-l okz ; q ijk.kk. kī ijk.kk. kfu ; | fi ifjofrZkys jfprkfu l flur rFkfi dkufpnsqRorhoekfeZk; kaekgkfj .k; kap "kš; kafufeZrkfu orUrs dskkfæpPpki ijk.kk. kī ijk.kk. kš i jgrkuk[; kfudkfHk% l gšrgkl Hkukšy& l ekt"kkL=n"ku"kkL=k.kka i Buh; k l kext; l; q yH; rA vkdkj sk y?kpekU; fi l okz ; q ijk.kk. kī ijk.kk. kknhfuegki jk.kk. kkrho i kš kf.kd fo'k; ku- pk: r; k o. ; ũrA ijk.kk. kī ijk.kk. kfn'kq /kfeZrRokfJra dk0; Roefi ik; % n"; rA l eskeq ijk.kknhuka egki jk.kk. krq; k je.kh; rkekn/kfRA l xā fr l xba'k elollrjoakpufjrkukfi ; FkD

o.kū egki jk.kk. kskq rFkški ijk.kk. kfn'ofi ik; % eukgkfj ikl; rA l w"kkšud; k% l oknrRosu ; Fkkegi jk.kk. kfu ijkH; Urs rFkški jk.kk. kU; kfi A , rLekno dkj .kkn-opufeneq ijk.kknhuka fo'k; mi i | r&

v'Vkn"kh; Lrq iFkd- ijk.kk. ka ; r- in"; rA

fofukh/oa f}tJšBklrFkk rH; ks fofuxreAA

v'Vkn"kegi jk.kk. kU; ks 0; frfJDrkfu ijk.kk. kfu rH; , o fofuxZkufhr Kkr0; e- mlk; k% l ekuo. ; ũo'k; Rokr- **bfrgkl ijk.kk. kfu fhk | Urs dky xšokn** bfropukr-dky&dkys dkykuq i a ijk.kk. kkuakHkna dRok uohu fo'k; k"p l ekos; /keZ E ink; norkud kjeq ijk.kknhfu fofHkUuep; % i kf.kU; qA , rkfu l okz .k u dōya ijk.kk. kl kfgR; L; j vfi rq l ddr l kfgR; L; kfi xšōa i o/kz flurA

mi ijk.kk. kku dkyfu. k% &

mi ijk.kk. kku jpukdKyL; fo'k; s foi f"prla egkufLr erHkn'AA cguka fonqka fo"okl kfo | rs; ni ijk.kk. kfu u l flur | ikphukufj fdUrufufokneq ijk.kk. kfu vfr i kphudkyr , oaegi jk.kk. k; % rRrDefufHk% l Mxghrkfu l flurA onkuka eeKsu euf'k.kk "kVx#f'k"; sk Lohch; sdrFks onkFkz.kz s ujfl q ijk.kk. kl; fd; Ur% "ykdk% m) r'k% l flurA , šrgkl dfu. kz kuq kja "kVx#f'k"; L; i knHkō , dkn"kk "krk | ka tkr-vkl hrA brkfi i wZ 1030 bz'koh; o'š Hkj rHk. kFzExR; kYo#f. k% v=R; kuka fonqka l qk; ; s; fo"kska Kkua l Eikl; Hkj rHk. kfo'k; esla xdfLa fyf[krokua rL; }kn"ks ifjPNns rsu ijk.kk. kku foj. ka izrqrk l kē& "kEc&ulnk&vkfnR; & ujfl qkfn ijk.kk. kku ukēky'k% drrs orZA , rsu Li'V irh; rs; rflou-l e; s , 'kēq ijk.kk. kukefi fo} }xšof'k'V% l eknjks tkr vkl hrA vrsLellers n"ke"krkCnhi ; Breq ijk.kk. kkuafuekz k u dkl; uq i fā% l HkofrA br% i jeq ijk.kk. kku dkyfu. kz iz kl ks l Mxr , o ifrHkfrA

foUjvfuRl erkuq kja ni ijk.kk. kku jpukdky'k'B"krkCnhrks n"ke"krkCnh ; konšforqgrA Mko; ykjens i ũpek"krk | k mRrj dky, oki ijk.kk. kkuafuekz kdky% l eqpr% ifrHkfrA fdUrqMk- vkj-l h- gktjkegkn; %mi ijk.kk. kkuai z k; udkye- bz iw 500 o'k; ; % i wēo euq'AA , oeq ijk.kk. kku jpukdKy l Ecl/ksfoHkēkfu erkfu fo | ũrA r= ; q̄k; q̄Roal ekykpdēZuh'kfHk%Lo; eo l enguh; eA

l anHk xāk l pph&

- | | |
|--|--------------------------------------|
| 1 cā ošrā jk.kk. k Jhd". ktUe [k. Ms 131-2 | 2 Ldlui jk.kk. ks jōk [k. Ms 46&52 |
| 3 okpLiR; s f}rh; Hkxš i0 1226 | 4 eRL; i jk.kk. ks 53-60&63 |
| 5 nōh Hkxor&1@3@26& 33 | 6 i jk'kjsi i jk.kk. ks 1-27&28 |
| 7 og) eā jk.kk. ks i wZ.k. Ms 19@22 | 8 Ldlui jk.kk. ks i Hkkl [k. Ms 2@10 |
- 9 Apart from these eighteen paranas, there are eighteen uppuranas all of them asembled of vyasa have more of the ritualistic element than that of epicsc. A history of Sanskrit literature chapter x p-62
- | | |
|--|------------------------------------|
| 10 epxy ijk.kk. ks f}rh; Hkxs 34@15&16 | 11 l kš i jk.kk. k&9@12 |
| 12 eRl ; i jk.kk. kš3@63 | 13 fyMā jk.kk. ks i wZ.k. ks 39@61 |

